

SLOVÉNEC,

listi
za podučenje naroda.

Cena za celo leto po pošti 2 gold. 20 kr., za pol leta 1 gold. 10 kr.; brez pošte za celo leto 1 gld. 40 kr., za pol leta 50 kr.,

za ene kvatre 30 kr. Posamezni listi po 3 kraje. Naročila prejemajo vse c. k. pošte, v Ljubljani pa založnik.

V poneděljk 9. maliga Serpana 1849.

Zastran prenaredb v deželnih in ljudskih šolah.

(Po nemških iz »Allg. österr. Bürger-Zeitung«.)

I.

(Dalje in konec.)

In kako lahko bi se dalo to storiti, brez de bi bilo posebniga truda, posebnih stroškov — brez de bi bilo lastniga učnika te vednosti ali dosadanje učenštvo zlo prenarajati treba.

Ali bi ne mogel učenik, ko vsakdanje vaje v elementarnih ukih končá in narmlajši učence izpusti, v posebnih dnevih še eno urico v narposebnejših rečeh iz živinstva in rastljinstva, iz naravoslovja in kemie bolj odrašeni mladosti uka dajati? Ali bi ne mogel včasih iz kakih prsto in umevno pisanih bukev kak del tega obilniga uka brati in pokazati, kako koristne so take reči v življenju? Tako bi duši mladih poslušavcov velike bukve nature odperl, de bi umeli od božje roke pisano pisanje brati in razlagati. — Ali bi ne mogel poslednjič gospod fajmošter včasih v svoje nagovore od nebes in pekla tudi kaj od zemlje z njenimi milioni stvari vplesti, ki so delo njegovih rok in njegovo modrost in močnosť ravno tako glasno oznanujejo, kakor zbori angeljev, in njegovo vero po celim svetu razglašujejo? Komu je veči priložnost dana, kakor castitljivi duhovšini na deželi, prostimu ljudstvu kaj iz kmetijstva sploh, posebno pa iz kmetijske kemije in iz sadjoreje brati in razkladati? Če učenik kersanskiga nauka v šoli sveto pismo brati pusti in med narbolj pridne učence podobe svetnikov v spodbado deli, ali bi ne bilo dobro, če bi učenik svojim učencam učasi kaj iz naravstva bral in narbolj pridnim podobo kake živali ali posebniga bilja podaril? Tako bi se slovenski, ukaželjni mladosti tudi čuda zemlje in večne postave nature razkladale, in pokazalo bi se, de se božje veličanstvo v narmanjšim merčesku lepsi in krasnejši kaže, kakor v neizmerljivim morju, in de je natura — če nam je pripušeno, z ajdovskim učenim govoriti — „ko se nad sloni in levi čudimo, ravno v njenih narmanjših delih nar popolnisi!“

Gotovo je, de bi takimu uku posvečene ure učenikam in učencam več veselja kakor truda, na drugi strani pa narveči korist in hasen prinesle.

Nemški pisavec tega sestavka govori, da se z živim veseljem še tistih ur svoje mladosti spomni, ko mu je njegov prvi učenik tako poduk v zemljopisji (Geographie) dajati začel. Ta učenik, ki je umel „prijetno s koristnim združevati“, je zbral včasih majhno množico svojih boljših učencov okrog sebe, da bi jim — v njih spodbado — kaj posebniga pravil. Tako tudi iz zemljopisja. Govoril je od ptujih dežel in narodov, od velikih, dalje ležečih mest in njih imenitnost, je kazal tok rek in lego hribovja. In ni bilo ne eniga učenca, ki bi ga ne bil z zbranim duham poslušal in pazljivo gledal, kaj in kako s perstam kaže! Ne eniga ni bilo, ki bi ne bil tisto uro radovoljno v šoli ostal in ki bi si ne bil časti v to stavil, da sme med izvoljene in narboljši učence štet biti. In v kratkim času je znal slednji evropejske dežele in nar imenitniša mesta v njih povedati, morje, reke in gore na karti pokazati.

Ako je tadaj umnimu učeniku mogoče tako mlačne reči mladosti prijetne storiti, koliko več mora to pri dosti bolj prijetnih rečeh v naravstvu in pri učencih mogoče biti, ki že nekaj šolskih vednost imajo! Zbudite veselje za take reči in vložite prvo kal, vse drugo se bo spešno dalo doseči *).

Tako bi bile skrivnosti nature kmalo tudi prostimu človeku razodete, njeni neizmerljivi zakladi bi bili vesoljniga človeštva, in njenih moči bi se smel slednji poslužiti.

Ako bi tem mislim kdo hotel zopergovoriti, da bi se bilo pri takim predstvu naravskih vednost zanemarjenja družih vednost, in po enostranskim prizadevanju preveč škode za djansko življenje bati, — se opremo še enkrat na izgovor nar bolj učeniga Nemca današnjih dni. A. Humboldt pravi: „Kjer se v varstvu modrih postav in svobodnih naredb vse cvetje omike krepko razvija, ni v mirnim bojevanju nobeno prisadevanje duha drugimu škodljivo“.

Razun imenovaniga umevniga in prijetniga učenja naravskih vednost po učencih, je pa pred vsim drugim dobrih in porabljivih bukev treba, in tukaj zadenemo na drugo veliko rano v našim vesoljnim šolstvu — namreč na pomankanje dobrih in namenu primernih šolskih bukev. Posebno bi se mogle pri uku naravstvih reči tako težke terminologie slovstvih redov opustiti, in razlagama bi se mogle iz danih predmetov pravila posnemati. Ako imamo že pripravo, ni težko umetno, sistematiško poslopje zidati **), po-

*) Se ve, da mora, ako hoče ta namen dosežen biti, v učnike drug duh priti. Misli se morajo očete mladosti, ki živé, da učijo in ne učé, da živijo.

Vredništvo.

***) Mi Slovenci imamo zlato »Vinorejo« in neprecenljivo »Kemio« od Vertovca. Rohidatove naravoslovje se natiska. Nismo tadaj brez vgodnih bukev. Kemija je posebno tako izveratno lična, da bi jo mogli v vsaki šoli brati in razlagati. Zlo zlo bi pa gosp. Vertove slovenski mladosti pomagal, če bi se lotil, posebno tako kemijo okrajšano za šole na kmetih izdelati. — Kar druge šolske bukve v naravskih vednostih utiče, je res, da jih še nimamo. Koristno bi pa bilo, če bi se kak domoroden Slovenec lo-

sebnost tam, kjer osebna potreba ali posebna ljubezin do te ali une vednosti spodbado daje. Naše šolske bukve pa grejo večdel nasprotno pot — one more duha, zmešajo um in zatrejo s preobilnimi nezapopadljivimi in puhlimi teoriami v mladih srcih ljubezin do vednost že v kali. De niso vgodne, že davno ni skrivnost več, in de je treba predelati jih, že davno čutijo. Upajmo pa od sadanjiga krepkiga in modriga ministerstva ukov, de bo pred ko pred v tej reči pomagalo in pred vsim drugim za popravo deželnih in ljudskih šol skerbelo.

Ne moremo se vbrani, tukaj še nemških bukev opomniti: *Denkschrift von F. J. Hermann* (k. k. Staatsdruckerei 1848), v katerih so „zlegi v ljudskim šolstvu“ in „vošila“ učencikov lično in resnično popisani.

Nej nam bo pripušeno, tukaj samo te le besede iz imenovanih bukev postaviti: „Ako hočejo ljudske šole prihodnjič pravičnemu pričakovanju primerne biti, ako se imajo ljudske šole napravre za omiko imenovati, v katerih se imajo iz otrok bogaboječi in dobri ljudje zrediti, mora učenik samo le učenik biti, vse druge, učeniku po krivici določene opravila se morajo od učenistva ločiti.“ (Priporočimo pa imenovane Hermannove bukve vsacimu v prevdarjenje, komur je blagor naroda prisercu. Pisane so od skušeniga moža, ker je Hermann učenik, in torej stan učencov iz lastne skušnje narbolj pozna. Vred.)

Zgodovšinu kolere.

(Konec.)

Pervi prihod kolere že je pokazal, de narostrejši tako imenovani kordoni in druge napravre zoper njo nič ne pomagajo. Zavoljo tega so tudi vladarstva, in po pravici, vse drage, kupčijstvo in vzajemnost overajoče zapertije opustile in so timveč pravila postavile, ki so se že o prvim prihodu koristne skazale.

Kolera se vgnjezdi posebno rada v globoko ležečih, močirnih krajih; ne zanese pa zavoljo tega visokeje ležečim in suhim krajem, samo število od nje napadenih in mertvih je v poslednjih krajih manjši. Rada gre ob rekah, večih cestah, kakor tudi rada kardela in armade spremlja. V mestih prijema posebno rada prebivavce nizko ležečih, z ljudmi preveč naseljenih, vlažnih mestnih krajev, med temi pa zopet posebno ulice in hiše, kjer nesnaga, prebivanje preveč ljudi v eni koči v tesnim prostora zrak okuži, kjer siromasina, stradanje, miraz in revšina, preobilno vživanje zganjine život oslabi in tako vsim škodljivim unanjim uzrokom vrata in duri odpre.

til, umeyno mineralogio, botaniko in coologijo za Slovenski narod spisati. Če je pa kdo temu delu med Slovenci kos, je gotovo gospod Dragotin Dežman narpervi med vsimi. Od njegove z obširno in globoko učenostjo združene rodoljubnosti je tudi upati, de se bo z veseljem dela prijel, če bi ga kdo za to nagovoril. Vredništvo.

Kolera pa nima stanovitniga, enakomerniga hodú; rada skače, se dostikrat popolnoma vstavi in se zopet prikaže veliko milj dalječ od tam, kjer se je vstavila, brez de bi vmes ležeče kraje prijela; in še celo v ravno tistim kraju gre do svoje meje in se zgubi čez njo brez sledú.

Ne prime posamesnih dežel in mest; vseljurstvina (pandemiška) je skozi in skozi. V sredi poletja kraljuje v narvročejših deželah enako kakor v narmerzlišim severju v narhujši zimi. Samo v Indii ima svoj letni čas. Na Bengaljskim, kjer je doma, se začne z vročino Sušca in maliga Travna*), je v velikim Travnu narhujši, pojame v Rožniku in malim Serpanu, in zgine v začetku Kozoperska, ko se mraz začne.

Ljudém, kateri bolj pogosto v okužljivosti živé, kakor zdravnikom, strežetam bolnikov, ni nič menj nevarna, kakor drugim. Nič več njih ne napade. Ne da se nikakor zaverati. Ravno tako ni nič posebniga, de en kraj dvakrat napade, kakor de človeka ta bolezi se v drugo zgrabi.

Kar umerjočnost in nagnjenje h koleri utiče, je ta bolezi doslej iz uzrokov, katerih smo spredej opomnili, posebno bolj revne zadevala; zavoljo tega je teh ljudi tudi nar več umerlo, ker so vmazanost, nesnažnost, slaba ali pičla hrana, nezumno pitje žganjine narveči prijatli kolere, kakor tudi vsake druge kužne bolezi.

Kar starost vtiče, se je ravnala umerjočnost v prvim prihodu le posebno po številu let; kolikor stariši, toliko beržeje je napadenec umerl. Tudi otroke, ktere je o prvih zobeh driska napadla, je navadno umorila.

O zadnjim prihodu kolere je pa ravno narobe; ljudje v mladosti radi zbolé, desiravno starih narveč umerje.

Kar število napadenih k številu prebivavcov, in ozdravljenih k številu mertvih zadene, je, kakor skušnja kaže, po deželah, segah in navadah razno.

Število na dan napadenih raste do srednjiga časa bolezi, potem odjenjuje, umerjočnost je začetkama narveči, in desiravno jih pozneje več zbolí, jih vunder menj umerje.

Kar šego in navade in umerjočnost po njih utiče, se povzame iz že rečeniga.

Zastran primere umerlih do ozdravljenih velja po srednji meri: V deželah, kjer koleri vse na roke gre, kjer je tadaj hudozna, umerjete po srednji meri dve tretjini, v deželah pa, kjer bolezi nima toliko podpore, jih umerje ena tretjina, k večimu polovica.

Kako se je v koleri ravnati, smo opomnili v listu 25 tega časopisa; dali smo pa to zgodovšino te bolezi, de smo svojo obljubo spolnili.

*) Bravcam, katerim so te dežele neznané, opomnimo, de se v bolj južnih deželah vročina bolj zgodéj začne. India je južna dežela, in tam je, ko je pri nas komaj proti pomladi, že vroče. Vredn.

Robert Fulton *),
iznajdnik parobrodov.

Po N. de Moleonu.

Fulton je bil v letu 1765 v mestu Lenšestru na Pensilvanskim v Ameriki rojen. Njegovi starši so bili ubožni in so se iz Irie z veliko družino v Ameriko preselili. Tri leta star, je zgubil očeta in njegova omika je bila tako zanemarjena, da je v svojim devetnajstim letu komaj brati, pisati in rajtati umel. Od ljubezni do obertnosti goreč je popotoval Fulton v mesto Filadelfia in se je tam, desiravno brezmozen, obraziti, risati in nekaj mehanike učil. Nosil je majhne obrazbe dežel in ljudi po kerčmah prodajati, in v nekih letih si je kmalo toliko zaslužil, da je svoji ubogi materi pomagal. Ko je tako svojo družino preskerbel, je šel v Listopadu 1786 na Angležko, z upanjem tam pri svojim slavnim rojaku Vestu, obrazniku, učenika in podpornika najti. Goljufal se ni. Vest ga je prijazno sprejel; z vsim podperal in Fulton se je s svojo dobro glavo možko vedel. Pa narveči nagnjenje je imel do mehanike.

1793 je predložil Fulton angležkemu vladarstvu nasvete v popraviljenje vodotokov. Pa vseč niso bili ti nasveti ne vladarstvu ne drugim družtvam, desiravno jih je v posebnih bukvah lično popisal. Mnoge reči premišljeva, s katerimi bi se vodotoki popraviti dali, je znešel Fulton nekako drevo (plug) za kopanje vodotokov, potem mašino za konople presti, veziti, vervi viti in je popravil mehaniške žage za marmor rezati.

Misleč, da ga na Francozkim veči sreča čaka, gre Fulton v letu 1796 od Joela Barlova, amerikanskiga pooblastenca pri francozki republiki, povabljen na Francozko. V Joelovi hiši je živel Fulton 7 let, se je učil francozkiga, laškiga in nemškiga jezika, matematike, naravoslovja, kemije in perspektivniga risanja. Spisal je več bukev, ktere niso na svetlo prišle. Ko so v letu 1797 Francozi in Anglezi na mir misliti začeli, je mislil Fulton, da je čas, svoje misli zastran kupčijstvine in brodniske svobodnosti na svetlo dati. Pa nov punt na Francozkim ga je primoral, to deželo zapustiti, tode kmalo se je zopet nazaj vrnil in začel je zdaj poskušnje delati, nov sistem v pomorski vojski vpeljati. Pa v mnogih poskušnjah je bil nesrečen, tako tudi z napravo čelnov, ki pod vodo grejo in na kermi petardo imajo, t. j. top, s katerim zidove poderajo. Fulton je imel premalo denarjev, obernil se je tadaj na vladarstvo, — pa molčalo je na njegovo prošnjo. Ali to ga ni ostrašilo. Naredil je model iz lesa in ga pokaže vladarstvu. Pregledali so ga in dobriga poterdili, pa po dolgim opotavljanju ga je vojniško ministerstvo vunder zaverglo. Ko so tako tri leta brez sreče pretekle, je obupal Fulton nad svojo srečo na Francozkim in se

*) Parobrodstvo (Dampfschiff-Fahrt) je prevelike posebitosti, kakor da bi moglo še komu neznanu biti. Vsaj po imenu vé vsakdo, kaj je to. Mislimo, da bomo svojim bravcam vstregli, če imenitniga moža v tem časopisu popišemo, ker se iz tega popisa vidi, da je človeku, ako ima resnično voljo, marsikaj mogoče, kar se sicer nemogoče vidi. Vredn.

oberne na predsedništvo batavske republike. To je bilo ravno tako kakor francozko, samo en ud predsedništva je dal Fultonu denarjev, de bi si nekterih mašin omislil. Ta čas je prevzel Napoleon francozko vladarstvo. Fulton mu piše za pomočke, s kterimi bi čeln, ki gre pod vodo, naredil, in ga prosi, komisijo v pregled njegovih poskušinj sestaviti. Oboje je dosegel. Čeln je bil narejen, v jeseni 1800 so poskušnje naredili z njim, pa ni se dobro skazal. Drug čeln so poskusili 1801 na Senji. Fulton se je z enim mornarjem va-nj vsédil, zaklenil in potopil; po 18—20 minutah pride zopet spod vode in pride pod vodo zopet na mesto, od kodar je odrinil. Tudi v Brestu je bil tako srečen. Potem so s 20 funtov težko petardo poskušnje storili; po sreči je šlo in čeln so z njo v višavo zagnali. Pa kolikor mogočniji je Napoleon prihajal, toliko menj so mu bile take reči mar. V tem času so se začeli tudi na Angležkim zavoljo Fultonoviga življenja na Francozkim bati, in skušali so, ga na Angležko spraviti.

Fulton je imel ta čas na reki Senji s čelnam opraviti, kteriga bi hlap gonil. Naredil ga je z ameriskim poslancam Livingstonam. Pa ze o prvi poskušnji se je na dvoje razprojal. Livingston je dal denarjev za drug čeln, s kterim sta v letu 1803 srečno poskušnjo dostala. Sklenila sta, po ameriskih rekah s hlapobrodi voziti.

Angležko ministerstvo si je mislilo, de se bo s Fultonam pogodilo in de mu bo po storjenih skušnjah za njegovo skrivnost plačilo dalo; pa Fulton jim je odgovoril na to ponudbo: »Nikoli se ne bom vdal, svojo skrivnost Amerikancam, če se je hočejo poslužiti, skrivati, 200.000 funtov (angležki denar) me ne bo nikoli premoglo, varnost in svobodnost svoje domovine prodati«.

Po dolgim prevdarjanju je sklenilo angležko ministerstvo, torpile (tope, ki pod vodo vstrelijo) poskusiti. Perva poskušnja ni nič veljala; storjena je bila po noči 2. Svečana 1805; Fulton je pa ze 15. Kozoperska tistiga leta dansko barko v višavo pogнал. Mislil bi si bil vsak, de mu bo to čast storilo; pa ni bilo tako. Anglezi so ga začeli čertiti, in zavoljo tega je zapustil Anglio in se vernil nazaj v Ameriko. V mesto Novi-Jork pridši je poklical vse imenitnike in veliko Novojočanov k sebi in jim je natanjko znajdbo torpilov razložil. Kmalo potem je začel parobrod „Clermont“ tesati, Livingston je dal pa sam potrebnih denarjev. 16. veliciga Serpana so ga poskusili. Amerikanci so kaj taciga nemo-goče mislili, toliko bolj so se tadaj nad Fultonovim parobrodam čudili. Po malih popravah je derčal „Clermont“ iz Noviga Jorka v Albano v 32 urah, nazaj pa v 30 urah. Ni mogoče povedati, kako so se brodniki in prebivavci ob krajih reke nad veliko mašino čudili. Tadanji časopisi ne morejo dovolj povedati, kako so se brodniki dima in ropotanja koles bali. Veliko njih se je trepetaje na tla pometalo.

Viditi, de ima pri iznajdbi parobrodov srečo, je Fulton vedno s pripravami za pomorsko vojsko poskušnje delal. Pa kakor se sicer godi, je imel veliko napatij in sovražtva prestati. Priza-

devali so se še, mu pervenstvo v iznajdenju parobrodstva odreči, in malo je manjkalo, da bi mu bili celó patent, ki ga je z Livingstonam vzel, vzeli, in še več, njegove parobrode so mu že pod pečat djali. To in še druge zopernosti so mu njegovo že tako slabo zdravje še bolj spodkopale. V postelji je mogel ostati, in umerl je 24. Svečana 1813, 48 let star. Ko so njegovo smert zvedili, je žalovala Amerika, časopisi so imeli černe okraje, in Novojerško mestnjanstvo in razne učene družtva so ga k pogrebu spremile.

Kmetijstvo.

Ali nezrel krompir zdravju škodje?

Ne! Nekteri časopisi priporočajo narveči previdnost pri vživanju nezreliga krompirja. Če bi bil tak krompir nevarn in zdravju škodljiv, bi prebivavci nerodovitnih krajev v slabih drazih časih v nesreči koper-neli. — Sadeži, med katerimi se samo pečkači, kakor jabelka, hruške, česplje, ali zernje samo, kakor žita, ali pa oboje, kakor zeleno sočivje, umejo, znajo res zdravju škodovati, krompir se pa ne šteje v versto jestvinih sadežev, ampak v versto jestvinih korenov; med tem in med unimi je pa velik razloček. Natura pozna nezrelo sadje, ne pa nezrelih korenin. Če so jestvini sadeži (razun sočivja) nezreli vživani nesladni, in torej zavoljo njih pičliga redivniga snutka životu ne teknejo in zdravju škodjejo, je pri jestvinih koreninah to vse ravno nasproti. Kolikor pred se take vživajo, toliko bolj prijetno so ustam, toliko več redivne moči imajo; kolikor dalj se pa stebela derže, toliko več redivne moči mu od-dajo, in postanejo tako menj tečne in zdrave.

Na Peruanskim, ker je krompir doma, in v družih gorkih deze-lah je eno-, v bolj merzlih dveleten. Pervo leto dosežejo korenine svojo celo, za zasajenje potrebno popolnost. Kolikor bolj se tej dobi bližajo, toliko bolj razsnovajo svoje človeškemu životu tako primerne redivne dele. Kolikor bolj se to razsnovanje in po njem nova kal s pomočjo vnanjih uzrokov množi, toliko menj prihaja krompir za rejo vgoden. Iz tega se vidi, da se je bolj prezreliga, kakor premalo zrelega krompirja kot zdravju škodljiviga bati, in to tim več, ker kmet več sadú pridelati misli, če ga bolj dolgo rasti pustí. — Krompir pa zna škodljiv biti:

1. Kadar ga ljudje preveč ob enim in neprenehama jejo, brez da bi tudi druge reči vživali in se dovolj prehajali.

2. Če v pretežki in premokri zemlji raste. Korenine, ktere v taki zemlji rastejo, so zdravju narbolj škodljive, ker driskavno lastnost dobijo. Ako je v pomankanju družih jedí tak krompir za kuho namenjen, mora tako dolgo vreti, da se razpoka; ako je pa že kuhan, se mora razdrobiti in nikoli ni dobro, ga vročiga jesti, zato, da se večí del škodljivosti izpuhteti more. Narboljši je krompir, kteri v lahki, pešnati zemlji raste.

3. Krompir se ne sme v vlažnim, premalo zračnim hramu in ne preveč na kupu hraniti. Če se v preveč vlažnim, premalo zračnim hra-mu hrani, postane škodljiv; če pa preveč na kupu leži, se začne sogre-vati in kali poganjati. To je pa tudi zdravju škodljivo. *) — r.

*) Prosimo, skušene kmetovavce, svojo misel v tem razodeti; nasa misel se s to nesklada. — Vredn.

Konje brenceljnov obrarovati.

Če se orehovo perje v vodi skuha, in s tako ohlajano vodo konji vmijejo, jih brenceljni ne bodo več napadali.

Mnogi kmetovavci, posebno vozniki se pa tega pomočka poslužijo: Skuhajo namreč smrekovih keržev, brezovih veršičev in blicevja na vodi, in vmijejo govedo ali konje, posebno na mestih, kjer se z repam ne morejo vbraniiti.

Razne novice.

Spet kaj od cesarja!

V poslednjim listu smo povedali, kako so Njih Veličastvo, naš mladi cesar nenadama vojake in druge bolnike v bolenišnici obiskali. Danas pa imamo veselo priložnost razglasiti, kako Nj. Veličastvo za vse svoje podložne in posebno za junaško armado prav po očetovo skerbě.

S previsokim sklepam od 25. Rožnika so namreč milostivi cesar vkazali, da ima prihodnje vsak oficir, kateri pred sovražnikom ob roko, nogo ali oči pride, ali drugačno škodo dobi in več služiti ne more, če je podlajtnant 1. ali 2. reda, nadlajtnant postati in verh postavniga penziona še 200 gld. na leto dobivati, drugi vikši in štabni oficirji pa, kadar v pokoj grejo, stopijo na vikši stopnjo in dobijo penzion te stopnje. — Za vojake je določeno: e. k. in regimentni kadetje postanejo podlajtnantje in dobé 200 gld. penziona, feldvebeljni in vsi, ki so z njimi ene verste, patentnalno plačilo 20 krajcarjev; korporalji in vsi njim enaki, plačilo feldvebeljna, prosti vojaki pa plačilo korporaljev.

Ta cesarski sklep je bil 26. Rožnika cesarski armadi na Ogerskim razglašen, ktera je s sto in stoterimi: „Bog ga živi!“ ta cesarski dar sprejela.

Zerkalo lepih djanj.

Pred Jankinam na Rimskim je bila nekimu cesarskimu kanonirju noga odstreljena. To zvediti, so gospodje oficirji krajnskiga regimenta sklep storili, mu pomagati in so ga tudi brez odloga izgotovili. Zložili so namreč med sabo 120 gld. in so jih nesrečnimi podarili.

Iz Ljubljane.

Po poslednjim skazu „Zgodnje Danice“ se je že za svetiga Očela papeža 1716 gld. 21¹/₂ kr. nabralo. — Za četerti bataljon krajnskiga regimenta je prišlo že 866 gld. 3 kr., in za živinsko zdravilnico 1273 gld. 14 kr.

Kratkočasnica.

Trije možje v keremi sedijo in pijejo. Na enkrat se muha zmoti in pade v kozare perviga pivca. Ta vino z muho vred izlije, ter si kozare z drugim vinam napolni. Zopet pade muha v bokal drugiga; ta muho vun verže in vince popije. Poslednjic pade gerda muha v bokal tretjiga; ta pa noče ne kapljice žlahtniga vinčka zgubiti, ampak brez gnusa z gerdo muho vred vino poserka. — Kdo so bili ti trije jaki možje? Pervi je bil Francoz, drugi Nемец, tretji Poljak. J. Š.

Založnik: J. Giontini. — Odgovorni vrednik: Fr. Malavašič.

Natiskar J. Blasnik v Ljubljani.